

[Anker Lau.]

eneste Bemyndigelseslov, der kan bruges til socialistiske Formaal. Prisloven er lige saa anvendelig hertil og bliver brugt paa en Maade, som fremmer Forudsætningerne for en eventuelt kommende Socialisering. Som nævnt har disse Love den Fordel, at de er tidsbegrænsede, og vi har altsaa Mulighed for at gribe ind en Gang om Aaret, men dette gælder ikke en helt tredje Bemyndigelseslov, som jeg finder Anledning til at nævne i Dag, Bemyndigelsesloven af 1940 om Befolkningens Forsyning med Mælk og Fløde. Den var ikke tidsbegrænset, og indtil ærede Medlemmer i denne Forsamling tager Initiativet og faar gennemført en ny Lov, har den højtærede Handelsminister fuldkommen Hals- og Haandsret over dette betydningsfulde Omraade. Jeg skal senere i anden Forbindelse komme tilbage til denne Lov, der har bragt Mælkeforsyningen nærmere Socialisering end mange andre Omraader inden for Erhvervslivet; jeg ønsker kun her at beklage, at denne Lov som bekendt blev til paa konservativt Initiativ, og den Ordning, der blev Resultatet, fik en konservativ Handelsministers Underskrift. Jeg siger ikke dette for at være onskabsfuld over for de Konservative, men kun for at understrege den Begrebsforvirring, der har hersket og maaske stadig hersker langt ind i ikke-socialistiske Kredse i denne Sal og udenfor, en Begrebsforvirring, som jeg tror er en hel Del af Grunden til, at vi er kommet saa langt i Retning af at skabe Forudsætninger for en kommende Socialisering, som vi er.

I Mælkeforsyningsloven bemyndiges Ministeren til at iværksætte Forholdsregler til Rationalisering af Handelen med og Fordelingen af Mælk og Fløde, ligesom Ministeren kan fastsætte, at saadan Handel eller Fordeling kun kan udøves i Henhold til særlig Tilladelse fra vedkommende Kommunalbestyrelse. Se, i det Forslag, vi behandler i Dag, udtales, at de givne Bemyndigelser ikke maa anvendes til at fremkalde eller forberede en principiel Omlægning af Erhvervslivet eller til at søge Statens Magt over dette øget; Regeringen opfordres endvidere til at forelægge særlig Lov, naar det drejer sig om Foranstaltninger, hvorved Borgernes ligelige Adgang til Udøvelse af Næring hindres, Fortsættelse af lovlig Erhvervsvirksomhed forbydes, hidtil anerkendte Led i den økonomiske Omsætning udskydes.

Jeg er ganske enig i, at et saadant Forslag bør vi vedtage, men jeg spørger de ærede Forslagsstillere, om Vareforsyningsloven i og for sig nogen Sinde har været

brugt til saa forfærdelig meget andet i de 16 Aar, vi har haft Valutalovgivning her i Landet, og jeg spørger ogsaa, hvori Forskellen mellem det, man nu vil frakende Regeringen Ret til, og det, man i sin Tid i Mælkeloven udtrykkeligt gav den Ret til, bestaar? Men jeg er som sagt meget tilfreds med, at man har stillet dette Forslag fra konservativ Side. Det hilser jeg med Glæde, og jeg maa maaske tage det som Bevis for, at man er kommet paa betydelig bedre Tanker, siden Mælkeloven i sin Tid blev vedtaget.

Prisloven og Loven om erhvervsøkonomiske Foranstaltninger er ganske vist midlertidige, men denne Midlertidighed har nu varet saa længe, at en helt ny Generation, som ikke kender Begrebet Erhvervsfrihed, er vokset frem, og Lovens hidtidige Administration er ved mere permanent at give Erhvervslivet en Form, der kan bruges til at motivere Krav om Socialisering. Af de 17 Paragraffer, som udgør den egentlige Lov om erhvervsøkonomiske Foranstaltninger, begynder de 14 med Ordene: Ministeren for Handel, Industri og Søfart bemyndiges til. Han bemyndiges faktisk i en saadan Grad, at han helt behersker Danmarks Import, Eksport, Produktion og Fordeling. Gennem Tildelinger, Attester og Priser kan han forme det danske Erhvervsliv, ganske som det maatte passe med hans Overbevisning, og den nuværende højtærede Handelsministers Overbevisning er der jo ingen, der er i Tvivl om. Han kan nedlægge Virksomheder, forbyde Produktion og Handel, han kan skabe faktiske eller kollektive Monopoler, han kan fremme eller hemme enhver Udvikling, blot Formaalet falder inden for Lovens Rammer, og det er det ikke saa svært at faa det til. Han kan helt ændre det folkelige danske Erhvervslivs Struktur og forme det saaledes, at det bliver socialiseringsmodent, som det vistnok hedder i socialistisk Sprogbrug, og det er det, et Flertal i denne Sal formentlig ikke ønsker. Den højtærede Minister udtalte her i Dag, at Socialisering selvfølgelig ikke kan gennemføres uden om Rigsdagen. Det er klart, det er vi allesammen enige om. Men hele den Strukturændring, der skal til for at gøre noget saadant muligt, hele det forberedende Arbejde kan gøres ad Administrationens Vej.

Det ærede Medlem Hr. Gustav Peder- sen sagde fornylig her i Salen, at de, der frygtede Socialisering, blandede Spørgsmaalet om Restriktionerne sammen med Forhold, der ikke havde noget med dem at gøre. Men naar der i denne Forbindelse tales om Restriktioner, er det ærede Medlem sikkert